

MINISTERUL MEDIULUI
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚILOR
NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE

APROB

Director adjunct, IONEL BĂLAN

18.01. 2022

RAPORT
PRIVIND ACTIVITATEA AGENȚIEI NAȚIONALE DE REGLEMENTARE A
ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE
ÎN ANUL 2021

CHIȘINĂU – 2022

Conform Planului de activitate al ANRANR pentru a. 2021, au fost stabilite 4 obiective de bază:

Obiectivul nr. 1. Asigurarea unui cadru normativ adecvat în domeniul reglementării activităților nucleare și radiologice;

Obiectivul nr.2. Asigurarea protecției și securității personalului, populației și mediului ambiant de la impactul negativ al radiațiilor ionizante;

Obiectivul nr.3. Consolidarea capacităților de reglementare a activităților nucleare și radiologice prin evidența strictă a surselor de radiație ionizante;

Obiectivul nr.4. Asigurarea și monitorizarea condițiilor de îndeplinire a garanțiilor nucleare, a managementului în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive, a angajamentelor internaționale.

Obiectivul nr. 1

ASIGURAREA UNUI CADRU NORMATIV ADECVAT ÎN DOMENIUL REGLEMENTĂRII ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE

1. Coordonarea, avizarea și promovarea la Guvern a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind asigurarea securității radiologice (GSR-Part3, Euratom59). Proiectul de lege a fost elaborat, reavizat prin intermediul Cancelariei de stat cu ministerele de resort. S-a perfectat Tabelul de sinteză și AIR la proiectul Legii.

2. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 458 din 24.27.2015 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, structurii și efectivului-limită ale acesteia. Responsabili DAGSNR, SJP și SMAP, cu termen de realizare în Trimestrul IV – acțiune în desfășurare, preluată de către Ministerul Mediului pentru definitivare și promovare în Guvern.

3. Definitivarea și aprobarea prin Ordin al Directorului adjunct ANRANR a documentului privind Sistemului de Management Integrat în evaluarea și autorizarea activităților nucleare și radiologice, cu termen de realizare Trimestrul I-IV. Acțiunea a fost realizată prin aprobarea „Procedurii pentru efectuarea evaluării în cadrul autorizării obiectivelor radiologice sau nucleare”, Ordinul nr. 44 din 24.12.2021.

4. Elaborarea, avizarea și expertizarea juridică de către Ministerul Justiției, a Regulamentului cu privire la dezafectarea instalațiilor mici de tip ”Radon”, cu aprobarea prin Ordin al Directorului ANRANR, cu termen de realizare Trimestrul III – acțiune parțial realizată - în baza expertizei recepționate de la Ministerul Justiției (nr. 04/4780 din 30.06.2021), a fost elaborat Tabelul de Sinteza a obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor, în care s-au luat în considerare toate obiecțiile. A fost modificat textul proiectului de Regulament, în corespundere cu recomandările parvenite. Totodată, drept fundamentare juridică au fost menționate trei articole (*art. 6 lit. b), art. 7 lit b) și art. 11 lit. c)*) din *Legea nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice*. Astfel, proiectul de Regulament definitivat a fost expediat din nou la Ministerul Justiției pentru înregistrarea de stat a acestuia însă Ministerul Justiției a refuzat înregistrarea, pe motiv că articolele menționate din Legea nr. 132/2012 nu stabilesc expres competența ANRANR de a elabora și aproba anume acest Regulament privind dezafectarea instalațiilor mici - depozit de tip ”Radon”.

Obiectivul nr. 2 ASIGURAREA PROTECȚIEI ȘI SECURITĂȚII PERSONALULUI, POPULAȚIEI ȘI MEDIULUI AMBIANT DE LA IMPACTUL NEGATIV AL RADIAȚIILOR IONIZANTE

2.1 ACTIVITĂȚI DE EVALUARE ȘI AUTORIZARE

În anul 2021, a fost continuată și desfășurată procedura de autorizare pe platforma "Dot-gov-solutions" în cadrul programului guvernamental E-Permits, prin care se oferă posibilitatea eliberării actelor permise cu caracter parțial în regim on-line. Pe parcursul anului, de către efectivul SEA și a conducerii ANRANR au fost examinate on-line 255 notificări privind eliberarea Autorizațiilor radiologice parțiale (248), Autorizațiilor radiologice (1) și Certificatelor de securitate (6). Din 255 notificări examinate au fost aprobate 237 cereri și eliberate actele permise solicitate.

Pe parcursul anului 2021 au fost depuse 544 seturi de documente pe suport de hârtie pentru eliberarea actelor permise. Majoritatea dosarelor depuse au fost evaluate inclusiv prin delegarea în teritoriu la obiectivele radiologice în scopul verificării condițiilor de asigurare a securității radiologice sau nucleare cu perfectarea actelor de evaluare și indicarea măsurilor concrete de înlăturare a neconformităților depistate.

În total au fost eliberate 101 Autorizații radiologice pentru diferite genuri de activitate și 246 Certificate de Securitate pentru instalații cu surse de radiație ionizantă.

Totodată, au fost reperfectate 24 Autorizații radiologice și 26 Certificate de Securitate, cauza fiind modificarea datelor din conținutul autorizației (schimbarea sediului, lărgirea domeniului de activitate, schimbarea persoanei responsabile de radioprotecție, etc.)

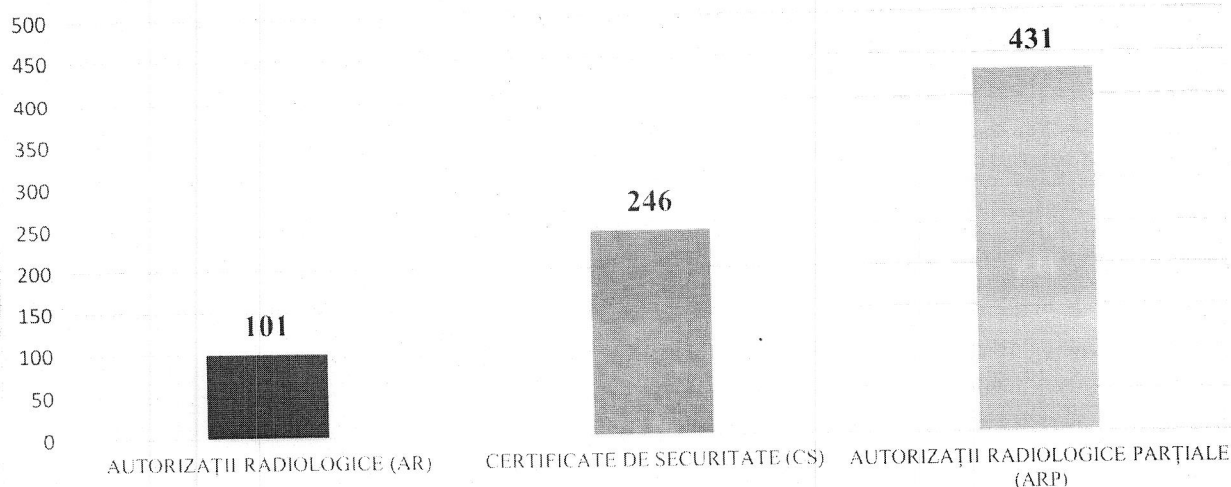
Rezultatele eliberării și structura Actelor permise pentru a. 2021, comparativ cu a. 2020 și pe întreaga perioadă de activitate (2008 - 2021) este prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1

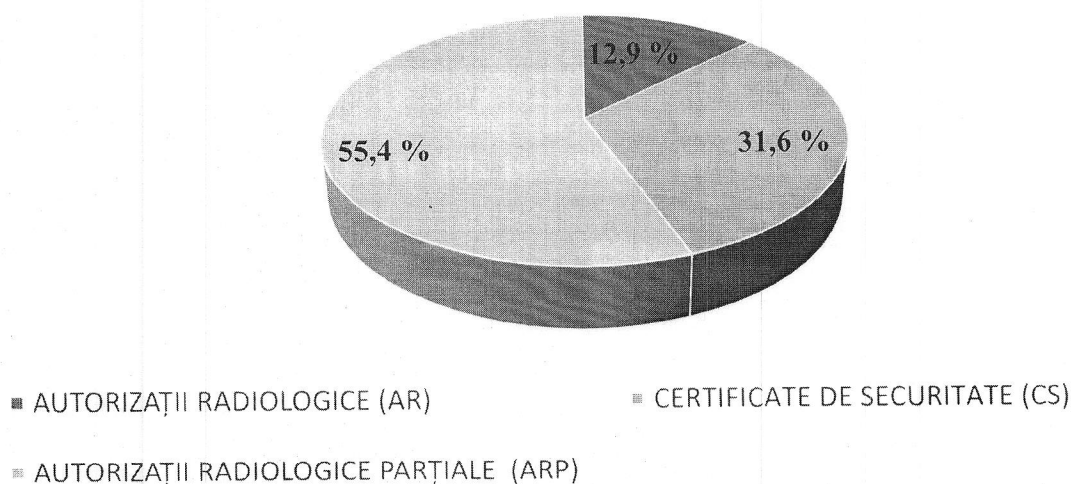
Tipul de acte permise/anul		2020	2021	Total 2008 - 2021
AUTORIZAȚII RADIOLOGICE		104	101	1061+1
Autorizații radiologice parțiale	import/export	117	202	1502
	stocare, transportare	67	109	760
	proiectare, montare	53	80	521
	conservare	20	34	278
	dezafectare	0	2	2
	transfer	6	4	72
CERTIFICATE DE SECURITATE		183	246	2125
Eliberate acte permise, total		550	778	6321+1
Reperfectate	Autorizații radiologice	24	24	129
	Certificat de Securitate	50	26	307
Acte permise	refuzate	44	27	324
	suspendate/retrase	0	0	9
	renunțate sau considerate nevalabile	9	15	469
Primate cereri (dosare) pentru evaluare, total		404	544	5047

¹Unele din dosare conțineau cumulativ mai multe solicitări (autorizație radiologică, certificate de securitate pentru instalații - de aceea nr dosarelor evaluate este mai mic ca numărul autorizațiilor și certificatelor emise)

Numărul actelor permissive eliberate a. 2021

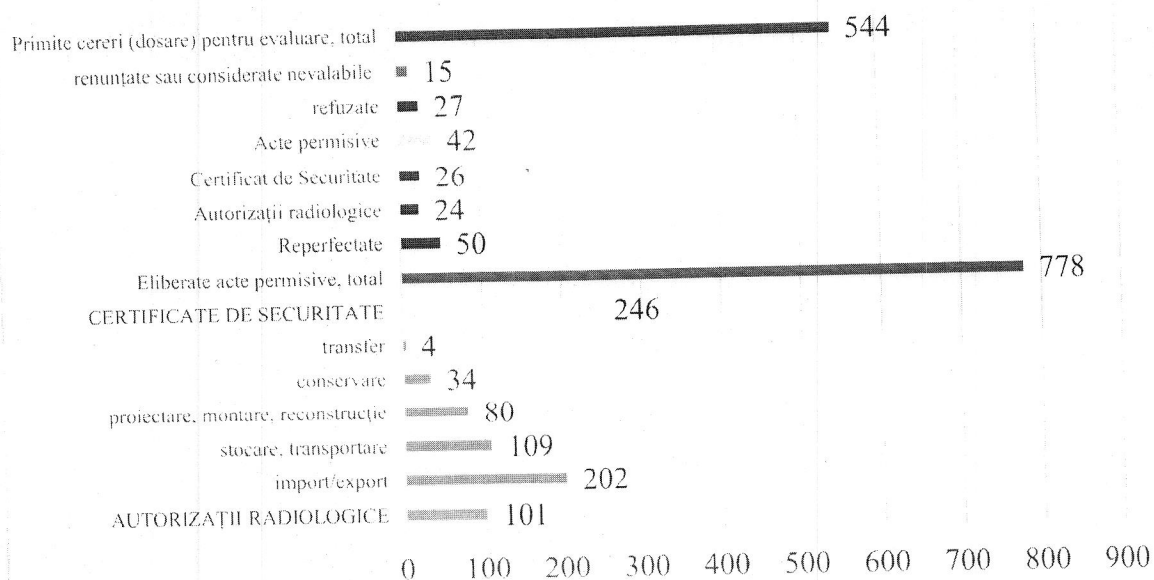
Cota parte acte permissive eliberate a. 2021

Pe parcursul anului 2021, de către efectivul SEA au fost expediate către solicitanții actelor permissive 544 scrisori (exceptând cele diseminate în format electronic) privind informarea și consultarea referitor la procesul și rezultatul evaluărilor sau notificărilor. Au fost oferite circa 1200 de consultații agenților economici referitor la procedura de autorizare.

Totodată, au fost perfectate și amplasate pe pagina Web a Agenției Naționale lunar de către Șeful SEA, rapoartele privind lista deținătorilor Autorizațiilor radiologice, lista titularilor Certificatului de Securitate și alte informații relevante.

**Numărul total al cererilor/dosarelor și al actelor permissive eliberate
a. 2021**

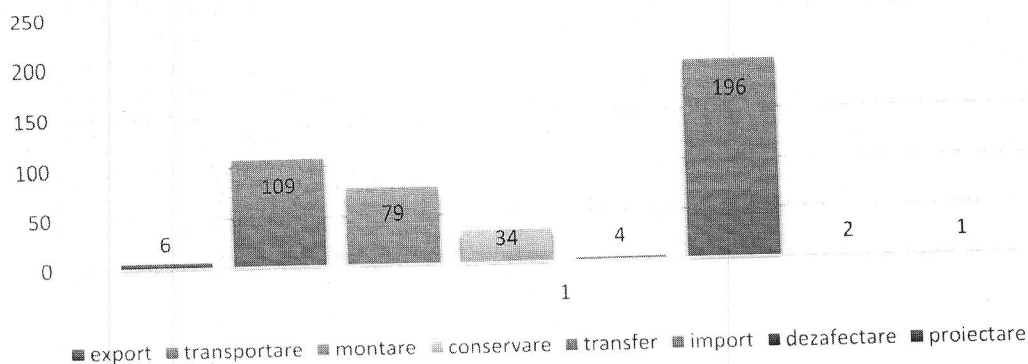
Din 544 de dosare evaluate pentru eliberarea actelor permissive - 180 de dosare au fost susținute cu delegarea în teritoriu în scopul evaluării condițiilor de asigurare a securității radiologice în cadrul obiectivelor radiologice în teren. În baza acestor evaluări au fost perfectate și prezentate solicitanților acte de evaluare cu indicarea recomandărilor și termenilor de înlăturare a neconformităților depistate. Din motivele nerespectării procedurii/condițiilor de autorizare (neînlăturarea neconformităților depistate în urma efectuării evaluării) 27 seturi de documente au fost respinse.

Din 180 de instituții evaluate în teren, 93 – sunt subordonate direct Ministerului Sănătății, 72 - sunt instituții medicale private și 15 – instituții de stat.

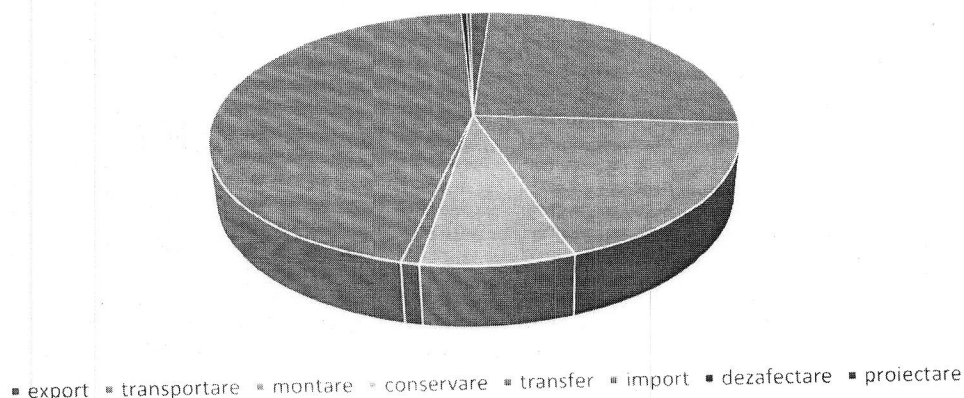
Pentru eliberarea Autorizațiilor radiologice parțiale au fost evaluate 431 solicitări, ca urmare au fost eliberate 431 autorizații parțiale, dintre care:

- Autorizații radiologice parțiale de export – 6;
- Autorizații radiologice parțiale de transportare – 109;
- Autorizații radiologice parțiale de proiectare – 1;
- Autorizații radiologice parțiale de montare – 79;
- Autorizații radiologice parțiale de conservare – 34;
- Autorizații radiologice parțiale de transfer – 4;
- Autorizații radiologice parțiale de dezafectare – 2;
- Autorizații radiologice parțiale de import – 196 din care:
 - pentru importul substanțelor radioactive pentru medicina nucleară – 99;
 - pentru importul instalațiilor roentgen utilizate în medicină, instalațiilor cu generatoare roentgen și generatoarelor roentgen - 78;
 - pentru importul surselor radioactive – 19.

Autorizații Radiologice Parțiale eliberate a. 2021

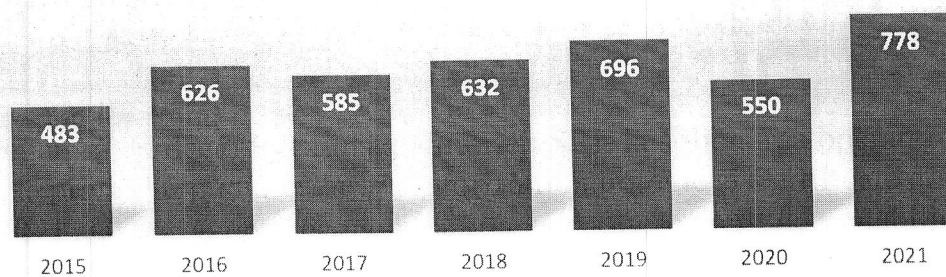
Cota parte ARP eliberate a. 2021

În legătură cu decontarea instalațiilor cu SRI, la solicitarea operatorului au fost luată decizia privind renunțarea la 15 Autorizații radiologie și Certificate de Securitate. În anul 2021 la 93 agenți economici a expirat termenul de valabilitate pentru Autorizații radiologice.

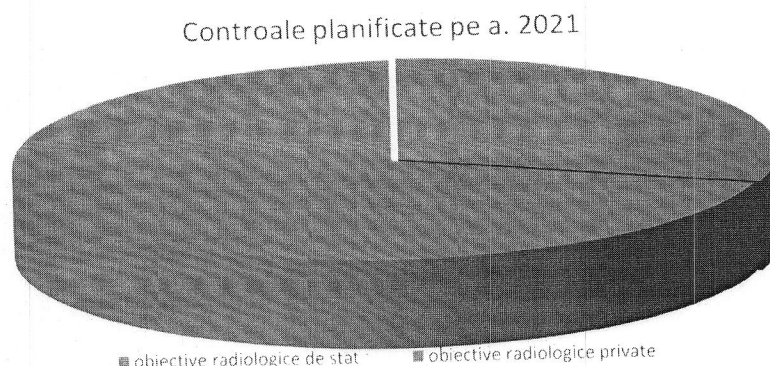
Datele privind entitățile autorizate, actele permissive eliberate, retrase, suspendate sau nevalabile sunt lunar actualizate pe pagina Web anranr.gov.md.

Dinamica actelor permissive eliberate

2.2 CONTROLUL ȘI SUPRAVEGHEREA DE STAT

Pe parcursul anului 2021 au fost efectuate în total 80 de controale dintre care: 24 -obiective de stat și 56 - private. Toate controale planificate.

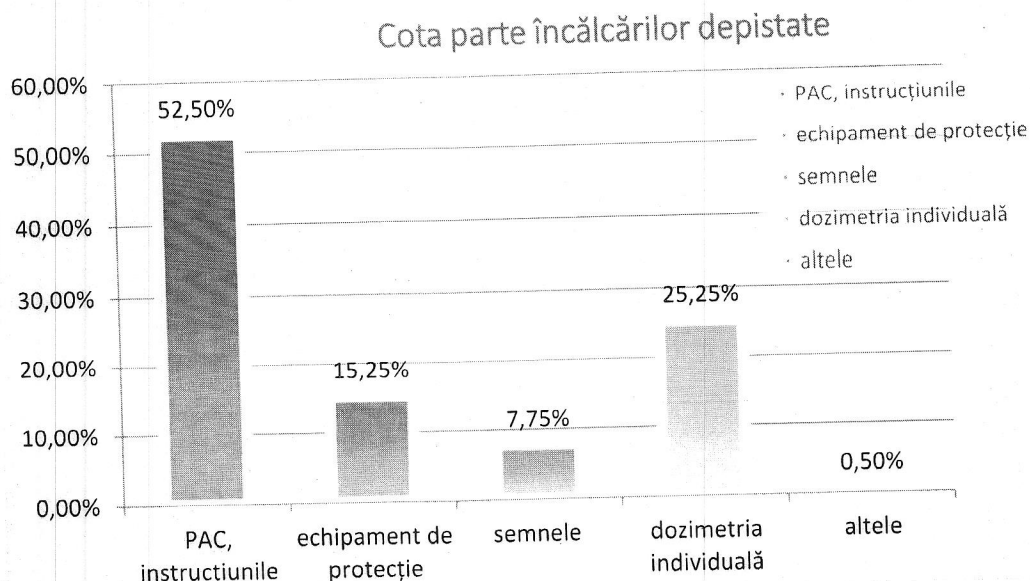

În urma controalelor au fost întocmite 80 procese-verbale de control și emise 66 recomandări și 14 prescripții privind înlăturarea neajunsurilor depistate. La 17,5 % dintre obiectivele inspectate în urma controalelor s-au depistat încălcări a prevederilor legislației în vigoare din domeniu. Dintre cele mai frecvente neconformități constatate menționăm lipsa și/sau necorespunderea cerințelor actelor normative a instrucțiunilor privind asigurarea radioprotecției, reacționare în caz de incidente și programului de asigurare a calității pentru practicile desfășurate. Aceste încălcări reprezintă 52,5 % din numărul total de neconformități depistate. Încălcările depistate în timpul controalelor efectuate de inspectorii ANRANR asupra operatorilor ce desfășoară activități nucleare și/sau radiologice, după cum urmează:

- ✓ Lipsa și/sau necorespunderea cerințelor actelor normative a instrucțiunilor privind asigurarea radioprotecției, reacționare în caz de incidente și programului de asigurare a calității pentru practicile desfășurate instalațiile radiologice sunt utilizate în lipsa efectuării testărilor periodice privind verificarea încadrării în parametrii tehnici nominali – 51,3 %;
- ✓ Lipsa echipamentului de radioprotecție pentru susținători – 15,25 %;
- ✓ Lipsa semnelor ce indica pericol radiologic și informațiilor de atenționare la intrarea în zona controlată – 7,75 %;
- ✓ Lipsa monitorizării dozimetriei individuale la personalul atribuit la cat. A implicat în procesul de investigații radiologice – 25,25 %;
- ✓ Altele – 0,5 %.

Majoritatea obiectivelor radiologice inspectate au îndeplinit în termenii indicați, cerințele măsurilor propuse în procesele-verbale de control și prescripțiile emise.

În timpul desfășurării controlului și supravegheții de stat planificat la unele obiective s-a constatat că o parte din instalațiile și sursele radiologice deținute de către persoanele fizice sau juridice nu sunt declarate și înregistrate în Registrul național al surselor de radiații ionizante și al persoanelor fizice și persoanelor juridice autorizate, conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 1017 din 01.09.2008. Ca rezultat, inspectorii au atribuit numere de înregistrare și au asistat agenții economici la completarea fișelor de notificare cu anexarea pozelor la instalații radiologice și au emis prescripții privind încălcările depistate și termeni de lichidare a lor.

Obiectivul nr. 3

EVIDENȚA SURSELOR DE RADIAȚII IONIZANTE ȘI AL PERSOANELOR FIZICE ȘI PERSOANELOR JURIDICE AUTORIZATE.

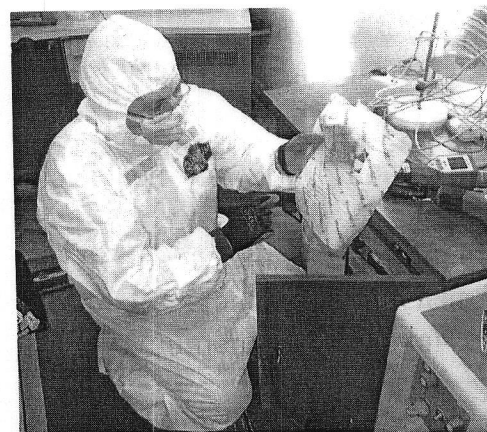
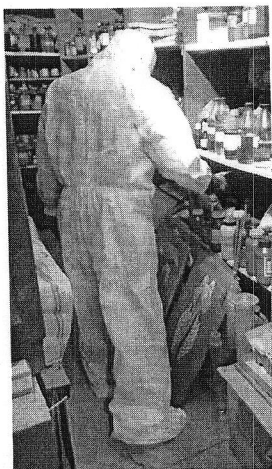
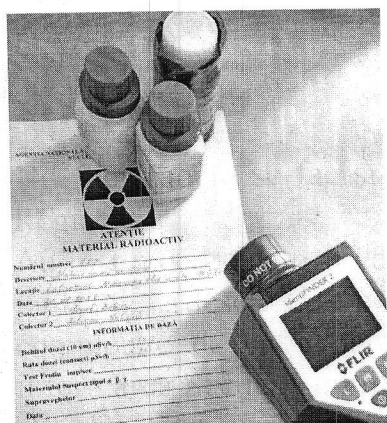
Registrul Național de evidență a surselor de radiații ionizante a fost gestionat și actualizat. Pe parcursul perioadei de raportare în Registru au fost introduse:

utilaje asociate	156
generatoare de radiații ionizante	160
surse radioactive	130
obiective radiologice sau nucleare	46

Permanent se fac și se păstrează copiile în format electronic a informației din Registru.

Au fost recepționate și verificate "fișele A, G, S, N și DR" pentru sursele de radiații ionizante (deschise, închise, generatoare, utilaje asociate, materiale nucleare) completate de către agenții economici. Au fost atribuite numere de inventar cu informarea Secției Control și Supraveghere de Stat.

De către experții din cadrul DAGSNR și SCSS au fost depistate 80 instalații cu surse radioactive (Pu-239) și 3 materii prime nucleare (sare a uraniului natural) care, până la moment, nu au fost înregistrate și se atribuie la surse sau materiale radioactive orfane.

Fișele recepționate de la agenții economici au fost verificate, scanate și introduse în Registrul. Au fost atribuite numere de înregistrare ale ANRANR pentru SRI, MN și DR în baza fișelor de înregistrare completate și transmise de către persoane fizice și juridice autorizate.

În scopul facilitării efectuării controalelor, la solicitarea Secției Control și Supraveghere de Stat, au fost pregătite rapoarte din Registrul privind deținerea, statutul, amplasarea și altă informație despre sursele de radiații ionizante de la agenții economici.

Pe parcursul perioadei de raportare suplimentar au fost efectuate lucrări de actualizare, amplasare a informației pe pagina oficială a ANRANR www.anranr.gov.md

Obiectivul nr.4

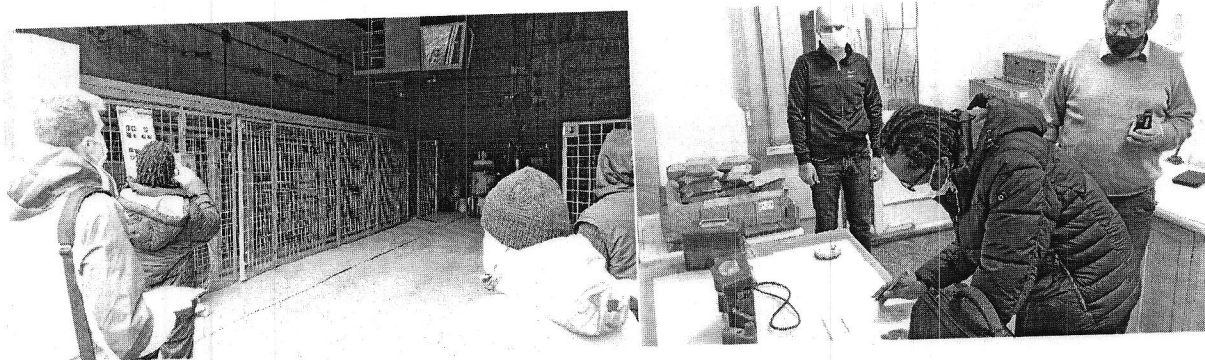
IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR CONVENȚIILOR DE PROFIL ȘI ÎNDEPLINIREA ANGAJAMENTELOR ÎN RAPORT CU AGENȚIA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ENERGIA ATOMICĂ (AIEA).

Au fost perfectate rapoarte privind realizarea Acordului de Garanții nucleare, a Protocolului Adițional și a Protocolului privind Cantitățile Mici de Material Nuclear (SQP). La moment transmise la AIEA 4 rapoarte trimestriale și 1 raport anual (p/u Tr. IV 2020, Tr. I, II 2021 și Raport pentru a. 2020). Actualizată și completată informația chestionarelor RASIMS ale AIEA privind infrastructura radiologică și nucleară. Lucru în continua desfășurare.

În perioada 27-30 septembrie a.c., a avut loc vizita Misiunii experților AIEA referitor la implementarea Proiectului AIEA - Planului de Suport Integrat în domeniul Securității Fizice Nucleare (Integrated Nuclear Security Support Plan (INSSP)) și stabilirea planurilor și priorităților în activitățile din domeniu pentru perioada 2022-2024.

În contextul realizării obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova, a fost organizată și desfășurată, în perioada 13-16 decembrie 2021, vizita Inspectorilor AIEA privind verificarea Sistemului Național de Garanții Nucleare și de raportare în cadrul acestuia.

Colaboratorii ANRANR au participat la circa 30 întruniri în regim on-line, cu prezentarea rapoartelor și prezentărilor.

GENERALIZAREA ACTIVITĂȚII

Planul de activitate al ANRANR pentru anul 2021 conține 8 acțiuni cu 47 subacțiuni planificate în cadrul a 4 obiective operaționale.

În rezultatul evaluării nivelului de implementare în anul 2021 a acțiunilor, s-a constatat următoarele:

- 44 de subacțiuni au fost realizate integral;
- 2 subacțiuni au fost realizate parțial la un nivel de 50% și vor continua în anul 2022, unele din ele nefiind finalizate din cauza lipsei de personal (moratoriu la angajări) în unele subdiviziuni responsabile (din acest motiv 1 subacțiune este nerealizată).
- Realizarea subacțiunilor parțial realizate și nerealizate urmează să aibă loc în anul 2022.

Astfel, nivelul de realizare a Planului de acțiuni al ANRANR pentru anul 2021 este evaluat la cota de 96 %.